

Min farfar var soldat

Hans Christian Bjerg

ARMEEN - HÆREN - LANDETATEN

ORLOGSFLÅDEN - SØETATEN- SØVÆRNET

(FLYVEVÅBNET)

KRIGSKOLLEGIET (1661) - KRIGSMINISTERIET (1848)

ADMIRALITETET (1655)- MARINEMINISTERIET (1848)

FORSVARSMINISTERIET (1951)



HÆREN

INFANTERIET

ARTILLERIET

RYTTERIET

INGENIØRTROPPER

FÆSTNINGSTROPPER



**UDSKRIVNING - SESSION - REKRUTTERING -
HVERVNING (CIVIL)
MILITÆRTJENESTE**



OFFICERER

UNDEROFFICERER - BEFALINGSMÆND

MENIGE

FORSVARETS ARKIVER

ARKIVINDDELING

- 100 FÆLLESVÆRNS MYNDIGHEDER**
- 200 HÆREN**
- 300 SØVÆRNET**
- 400 FLYVEVÅBNET**
- 500 HJEMMEVÆRNET**
- 600 KRIGSARKIVET**
- 1000 SÆRLIGE SAGER OG PERSONARKIVER**

RIGSARKIVET OG HJÆLPEMIDLERNE TIL
DETS BENYTTELSE
III, 1

FORSVARETS ARKIVER

VEJLEDNING OG OVERSIGT

I.

HÆREN

1660-1980

Redigeret og tilrettelagt

af

Vagn Aage Petersen



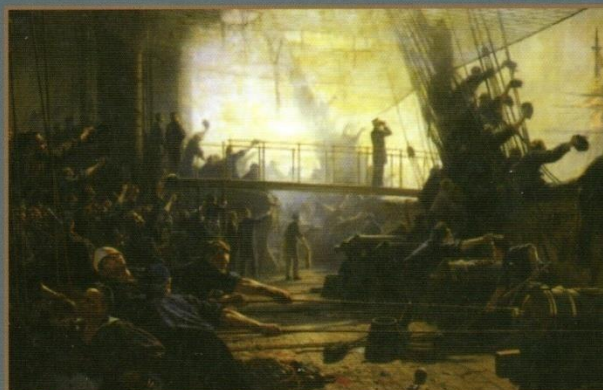
RIGSARKIVET 1984

I kommission hos
G·E·C GAD

Slægtsforskning

i lægdsruller, søruller og i hærens og søværnets arkiver

Af Jørgen Green



FORLAGET GRIFO

RIGSARKIVET - DAISY

GOOGLE

**FORSVARETS ARKIVER - REGISTRE OG
HJÆLPEMIDLER**

MILITÆR OG FORSVAR - ARKIVONLINE

**FORSVARETS ARKIVER - VEJLEDNING OG OVERSIGT
1. HÆREN 1660-1980**

FORSVARETS ARKIVER

MILITÆRE STAMBØGER

ERINDRINGSMEDALJER

LÆGDSRULLER

Log ind

Brugernavn: *

hcbjerg@post.tele.dk

E-mail adresse

Adgangskode: *

••••••••

[Ny bruger?](#)

[Har du glemt din adgangskode?](#)

Søg i arkivaliesamlingerne

Arkivskaber eller
arkivserie:



Arkivskaber:



Arkivserie:



Periode:

-



Her kan du:

- › **Søge** efter arkivalier og få vist information om dem.
- › **Bestille** arkivalier til brug på en læsesal.
- › **Se** indscannede arkivalier online.

Indscannede arkivalier kan ikke bestilles til brug på læsesal.

Tabel 3: Indskrivningsalder, sessionsår, tjeneste i linien, i forstærkningen og udsletningsalder.

	Indskrivningsalder	På session	Tjeneste i linien	I forstærkningen	Udsletningsalder
1788-1802	0 år	15 år ¹	20-28 år ²	29-35 år	36 år
1802-1808	0 år	15 år ¹	22-27 år ²	28-49 år	50 år
1808-1849 ³	0 år	15 år ¹	19-36 år ²	37-44 år	45 år
1849-1860	15 år ¹	22 år ²	22-29 år ²	30-37 år	38 år
1861-1868	15 år	21 år ²	22-29 år ²	30-37 år	38 år
1869-1912	17 år ⁴	22 år ²	22-29 år ²	30-37 år	38 år
1912 –	17 år	20 år ²	20-35 år ^{2, 5}	-	36 år

1) Det år, hvor pågældende blev konfirmeret. Han kunne melde sig før, men måtte ikke aflægge ed, før han var konfirmeret.

2) Inden for dette tidsrum var han forpligtet til at gøre tjeneste uden for forstærkningen. Selve tjenestetiden varierede gennem årene og var forskellig for hæren og søværnet. Den pågældende kunne fra 18-års alderen melde sig frivilligt til udskrivning; men tjenestetiden på de 16 år blev først beregnet fra det fyldte 22 år. Fra 1912 dog fra det fyldte 18 år. Tjenestetiden kunne også før 1849 variere af det regiment, som man var udskrevet til. F.eks. skulle garden til hest tjene 6 år, garden til fods 10 år, train- og artillerikkuske 12 år i 1822.

3) Landeværnsperioden fra 1802-1808 med 2 års tjeneste ved regimentet efterfulgt af 4 år med deltagelse i årlige øvelser og efterfølgende overflytning til landeværnet.

4) I november eller december det år, hvor han fyldte 17 år.

5) Fra 1912 var tjenestetiden 16 år, som blev benævnt 1. - 16. værnepligtsår og blev beregnet fra 1. januar i det år, i hvilket indkaldelsen normalt skulle have fundet sted.

Hvilket lægdsrulleår?

I lægdsrullen vil man nogle gange stå et bogstav i stedet for et årstal. Bogstaverne blev efter nogle år genbrugt, f.eks. kan bogstavet B både betyde året 1794, 1804, 1816, 1827, 1852, 1878, 1904 og 1930.

Bogstav/år:

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903	1929
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904	1930
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905	1931
D	1796	1806	1818	1829	1854	1880	1906	1932
E	1797	1807	1819	1830	1855	1881	1907	1933
F	1798	1808	1820	1831	1856	1882	1908	1934
G	1799	1809	1821	1832	1857	1883	1909	1935
H	1800	1811	1822	1833	1858	1884	1910	1936
J	1801	1812	1823	1834	1859	1885	1911	1937
K	1802	1813	1824	1835	1860	1886	1912	1938
L	-	1814	1825	1836	1861	1887	1913	1939
M	-	-	-	1837	1862	1888	1914	1940
N	-	-	-	1838	1863	1889	1915	1941
O	-	-	-	1839	1864	1890	1916	1942
P	-	-	-	1840	1865	1891	1917	1943
Q	-	-	-	1841	1866	1892	1918	1944
R	-	-	-	*1842	1867	1893	1919	1945
S	-	-	-	*1842	1868	1894	1920	1946
T	-	-	-	1843	1869	1895	1921	1947
U	-	-	-	1844	1870	1896	1922	1948
V	-	-	-	1845	1871	1897	1923	1949
X	-	-	-	1846	1872	1898	1924	1950
Y	-	-	-	1847	1873	1899	1925	1951
Z	-	-	-	1848	1874	1900	1926	**1952
Æ	-	-	-	1849	1875	1901	1927	**1952
Ø	-	-	-	1850	1876	1902	1928	1953

Hvilke oplysninger indeholder lægdsruller?

Lægdsrullerne kan indeholde oplysninger om:

- Lægdsrullenr. Dette nr. skal bruges, hvis man skal følge den værnepligtiges evt. flytninger fra lægd til lægd.
- Den værnepligtiges og faderens navn. For den værnepligtige i de tidlige ruller ofte kun et fornavn. For børn født uden for ægteskab moderens navn, stedfaderens eller plejefaderens navn.
- Føde- og opholdssted.
- Højde og evt. legemlige skavanker, når den pågældende havde været på session.
- Militæraftdeling benævnt ved regiment eller bataljon, evt. overførsel til sørullen, hvis den pågældende er blev udskrevet til militærtjeneste.
- Evt. straffe uden for militæret.
- Bøder ved udeblivelse fra session eller andre overtrædelser vedr. tilmelding til lægdet og fremmøde på session.
- Flytninger eller afrejseår til andet lægd eller udlandet.
- Udstedelse af søpatent eller søfartsbog.
- Bevilling vedr. navneændring.
- Fritagelses- og kassationsgrund før indkaldelsen.
- Evt. dødsår, hvis dette er myndigheden bekendt.

I feltet »Anmærkninger« kan der nogle gange finde oplysninger om den værnepligtiges fysiske tilstand, kassationsgrund, hvor og hvor længe han har gjort tjeneste samt evt. straffe uden for militæret.

1. Bataillon 1763-1951

Ressort: Kongelig ordre af 7/12 1763.

Historik: Oprettet 7/12 1763 som Danske Livregiment til Fods. 1819 1. Livregiment til Fods. 1842 1. Linie Infanteribataillon. 1848 1. Lette Infanteribataillon. 1855 1. Linie Infanteribataillon. 1860 1. Infanteribataillon. 1863 1. Infanteriregiment. 1865 1. Infanteribataillon. 1867 1. Bataillon. 1951 ophævet.

Litteratur: Stilling, V.: *Danske Livregiment til Fods, 1. Bataillon 1763-1913.* (1913).

Indhold: Indgåede skrivelser 1818-1951. Registraturbøger 1853-1951. Korrespondancebøger 1787-1950. Kopibøger 1895-1950. Listebøger 1807-1893. Ordrebøger 1810-1876. Befalingsbøger 1808-1951. Rapportbøger 1811-1951. Straffebøger 1808-1951. Stambøger (blade) 1783-1936. Personalia 1764-1865. Fortroligt arkiv 1868-1947. Varia 1769-1950. Regnskaber 1809-1951. Kompagniarkiver 1763-1951.

i stambogen:

1. Nummer
2. Navn.
3. Fædreland.
4. Religion.
5. Erhverv.
6. Om vedkommende er gift og har børn.
7. Om hans forældre lever, hvor de bor og faderens erhverv.
8. Om hvor og hvor længe han tidligere har stået i vor (dvs. den danske konges) tjeneste.
9. Hvilke andre herrer han havde tjent under og hvor længe.
10. Hvor eller af hvem han er blevet hvervet.
11. I hvilken alder.
12. Hvor og hvornår han er blevet indrullet.
13. Hvornår han er blevet noteret hos Generalkommissariatet.

14. Hvornår han har aflagt faneed.
15. Tid og dato for hans kontrakt.
16. Hvornår og hvor lang tid han har tegnet ny kontrakt.
17. Hvornår, hvordan og hvorhen han igen er afgået fra kompagniet.
18. Hvor lang tid han har været i vores (kongens) tjeneste.
19. Hvilket nr. i betalingsrullen han sidst stod i.

Og for underofficerer disse oplysninger:

15. Hvornår han er blev udnævnt til korporal, fører eller sergent.
16. Hvornår, hvordan og hvorledes han igen er afgået fra kompagniet.
17. Hvor længe han har været i kongens tjeneste.
18. Hvilket nr. i betalingsrullen han sidst stod i.



**ERINDRINGSMEDALJE FOR DELTAGELSE I SLAGET PÅ
REDEN 1801**

**ERINDRINGSMEDALJE FOR DELTAGELSE I KRIGENE 1848-
50 OG 1864**

HÆDERSGAVER TIL VETERANER

ST.HELENA-MEDALJEN

Ved lov nr. 272 af 19. december 1906 blev det bestemt, at "Mænd, som i Aarene 1848-50 have staaet ved en til den danske Hær hørende Afdeling (Institution), medens denne var paa Krigsfod (Feltfod), eller som have været udkommanderede med eller som frivillige gjort Tjeneste om Bord i et i Anledning af Krigen udrustet Skib, tilstaaes der en livsvarig, aarlig Hædersgave af 100 kr."

Pensions- og invalideforsørgelseskontoret i Finansministeriet førte et samlet alfabetisk ordnet kartotek over alle ansøgerne d.v.s. både, de der fandtes berettigede til at modtage hædersgaven, og de, der ikke fandtes berettigede. I kartoteket er ansøgerens navn, fødselsdato samt journalnummer anført. En renskrift foretaget af Kitty Frantsen stilles hermed til rådighed for publikum. Fortegnelsen kan bruges som indgang til ansøgningsskemaerne.

Ansøgningsskemaerne er ordnet amtsvis og alfabetisk på efternavn. De indeholder oplysninger om bl. a. navn, stilling, fødselsdato, fødested, militær afdeling, adresse på ansøgningsskemaet, om vedkommende i 1876 (eller senere) søgte om at få erindringsmedaillen, den daværende adresse og adresse i 1898, da vedkommende ansøgte om jubilæums-gaven (jfr. lov nr. 46 af 26. marts 1898). På skemaerne er det ved et tilføjet "Ja" eller "Nej" angivet, om vedkommende var berettiget eller ikke til at modtage hædersgaven.

Ved bestilling af ansøgningsskemaer anføres på bestillingssedlen: Finansministeriet, pensions-og invalideforsørgelseskontoret, amt og navn.

3. afdeling, Forsvarets Arkiver

April 1987

Forsvarets seddelkartoteker

I forsvarrets (hærens) arkiver er der en række hjælpe-midler – som regel i form af seddelkartoteker – der kan anvendes som indgang til eftersøgning af slægtninge i hærens arkiver.

Disse arkiver er ofte oprettet af interesserede medarbejdere eller brugere af arkiverne og senere overtaget af Rigsarkivet. Kvaliteten og systematikken kan derfor være svingende.

Nogle af arkiverne er overført til rullefilm.

- *Erindringsmedaljen for slaget på Reden 1801* tildelt officerer, underofficerer og menige.
- *Drabantgarden og Slesvigske Gendarmerikorps.*
- *Skandinaviske frivillige i de slesvigske krige.*
- *Faldne i Istedslaget.*
- *Faldne 1848-50 og 1864.*
- *Sct. Helena Medaljen.* Ansøgninger findes i publikumsmagasinet på Rigsarkivet.
- *Medaljesager:* Navne på veteraner m.fl. som først søgte medaljen efter 1884.
- *Carl af Hessens Arkiv.* Personelsager.
- *Berliens kartotek.* Officerer og militære afdelinger 1679-1721. Findes også på rullefilm.
- *Fodfolkets underofficerer og spillemænd* med henvisning til stambøger og justitsprotokoller. (1700-1960)-
- *Rytteriets underofficerer* med reference til stambøger (1700-1960).
- *Artilleriets underofficerer* (1700-1960).
- *Artilleriets underofficerer.* Kartotek over frisedler før 1842.
- *Raket-, Sappør- og Ingeniørkorpssets underofficerer* (1800-1960).
- *Kirurger, feltskærere, dyrlæger og kursmede, feltpræster, fanesmede m.fl.* (1700-1960).
- *Kadetattester* (fødsels-, dåbs- og helbredsattester).
- *Reserveofficersaspirantskolen* 1861-1868.

- *Centralkorporalskolen* 1867-1868.
- *Kommandoskoler* 1848-1849. Artillerikadetter. Stykjunkere.
- *Justitsarkivet* med bl.a. frisedler.
- *Militære skiftesager.* Henvisning til de respektive afdelingers justitsprotokoller m.fl.
- *Livgardens justitsprotokoller* fra 1680.
- *1. Feltartillerireg.* justitsprotokol.
- *Holstenske infanterireg., 15. Bataillons* edsprototokol.
- *Grenaderkorpsset,* justitsprotokol.
- *4. Dragonregiments* justitsprotokol
- *1.-4. Dragonregiments* Justitsprotokol.
- *Fæstninger.* Justitsprotokol.
- *Generalhvervekommissionen* 1764-1810.
- *Mønstringer i Rendsborg* fra 1748.
- *Bestallinger for afdøde officerer* 1809-1850.
- *Notater om artilleriofficerer.*
- *Navnelister til Overkrigssekretærens* håndbreve 1744.
- *Rejserapporter* fra officerer 1769-1913.
- *Faldne i krigen 1864.*

- *Rockstrohs kartotek* til navne og erhverv. Københavns Garnisons journaler. Fra 1663.
- *Lützens kartotek* vedrørende personalia for artilleriofficerer.
- *J.H.F. Jahn:* Personalialia for danske officerer.
- *P.F. Rist:* Personalhistoriske oplysninger om danske og norske officerer i 17. og 18. århundrede.
- *Feilberg og Dittmann:* Spredte alfabetiske optegnelser om officerer i 18. og 19 århundrede.
- *Pontoppidan, Axel:* Biografier af og nekrologer over danske og norske officerer i 19. og 20. århundrede.
- *Grüner, F.F.:* Oplysninger om artilleriofficerer 1763-1867.
- *Paroljournaler* 1790-1853.
- *Registratur* over kgl resolutioner med alfabetisk register 1699-1842.

Personarkiver 1723-1980

Indhold: Indeholder papirer som enkelte militære personer har efterladt sig og som supplerer arkivernes officielle materiale vedrørende disse personers virke indenfor værnene. Ordnet alfabetisk efter navn som følger:

Abrahams, Albert Peter Carl, Løjtnant (1839-1909) 1864.

Albrecht, Georg Christian Heinrich, Bombardér 1833.

Alsted, Knud Brock, Underkvartermester (1914-1944) 1937.
1944.

Andersen, Anders, Underkorporal 1908-1912.

Andersen, Lars, Husar (1762-) 1791.

Andersen, Mads Hesle. Menig (1804-) 1826.

Andersen, Walther Vilfred. Underkanoner 1937.

d'Aqueria, Sérene. Korporal 1873.

Arendrup, Axel Vilken. Oberstløjtnant (1896-) 1940-1945.

Arildskov, Max Johannes. Løjtnant (1896-) 1914-1980.

Arntz, Hans. Oberstløjtnant (1759-1838) 1799-1816.

Arntz, Martin. Oberst (1812-1883) 1833-1864.